

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Fejezetek a „Bűnügyi Taktika”-ból.

Irta: dr. Kármán Elemér, nagyvárad kir. ügyész.

A helyszíni szemle.

A bűnvádi perrendtartás 225. §-a szerint a bűnvádi ügyre nézve fontos ténykörülmények megfigyelésére bírói szemle szolgál. A rendőri utasítás 78—79. §-ai, valamint a csendőri utasítás 109. §-a értelmében a csendőri hatóságnak és a csendőrségnek nemcsak joga, hanem kötelessége is a bűncselekmény elkövetésének helyét tüzetes megszemlélés tárgyává tenni. A megszemlélés a rendőri hatóságoknál azért bír különös jelentőséggel, mert kettős célű szolgál: a megfigyelendő és felderítendő tények felkutatására és a talált nyomok pontos megőrzésére mindaddig, amíg a bírói szemle megtartatik.

Első és főszabálya a szemlének a teljes nyugalom. Nem szabad jobbra-balra kérdezősködni, össze-vissza rendelkezéseket tenni, hanem mindenekelőtt eltávolítva onnan minden idegen egyént, először is szóvalánul kell megtekinteni a helyszínt s megfigyelni a mi előttünk áll.

I. Mit kell megszemlélni.

Nem elegendő, hogy csak azt szemléljük meg, ami éppen a szemünkbe ötlik, ne felejtsük el, hogy a bűnügyekben többnyire a legkisebb és látszólag a legjelentéktelenebb dolgok a legnagyobb szerepet játszzák; később az ember csak körülbelül emlékezik rá, de pontosan p. o. valami helyzetet, vagy hasonlót nem tud megállapítani.

Vonóczkón (Vas megye) egy reggel szobájukban meggyilkolva találták Károlyi József földbirtokost és nejét. A holttestek félig felöltözve ágyuk előtt a padlón fekvé találtattak, az ágyak megvetve voltak. A helyszíni szemle alkalmával elmulasztattott annak a pontos megállapítása, hogy az ágyak hálva voltak-e, vagyis hogy a meggyilkoltak este lefekvés közben, vagy reggel felkelés közben gyilkoltattak-e meg. Az egyedül álló házban rajtuk kívül senki sem lakott. A terheltek az esti órákra alibit tudtak bizonyítani. Miután az, hogy a cselekmény este, vagy reggel követte-tt-e el, ezek szerint megállapítható nem volt, a vádlottak védelme sikerre vezetett.

Miután rendszerint nem a rendőrségi vagy csendőrségi közeg a legelső személy, aki a helyszínen megjelent, hanem azok, akik p. o. a bullát megtalálták vagy a betörést, a leégett házat felfedezték, tisztába kell azzal jönnie, hogy ki volt már ott s mit csinált az eset felfedezése óta.

Egy bűnperben nagy szerepet játszott egy a meggyilkolt egyéneken talált posztó-zeke, míg ki nem derült, hogy ezt a közegbíró terített rá a végzől. hogy az arra járó-kelők a hullának kétéhasított koponyájának szemléletétől ne borzadjanak.

Mindenesetre meg kell figyelni rendszerint a következőket:

1. A tett színhelyének fekvését és környékét. Ha a tett színhelye épület, ismerni kell az egyes helyiségek egymáshoz való viszonyát, vagyis, hogy egyiktől a másikba hogy lehet jutni.

2. Azt a módot, hogy hogyan jöhetett be a tettes és hogyan távozhatott, a záruk, ajtók, ablakok állapotát, a láb-, kéz- és keréknyomokat, valamint a jelenlét, a jövés és menés nyomait.

3. A tettes által otthagyt dolgokat. Sokszor oly dolgokat, a mit a tettes otthagyt, a házhoz tartozónak nézik, máskor pedig a mi a házhoz tartozik, bűnjelnek nézik. De megesik az is, hogy a tettes valamit csak azért tesz oda, hogy a hatóságot félrevezesse.

4. Meg kell figyelni a tettes cselekményének a határait. Miután eleve nem tudhatjuk, hogy a tettes hogyan járt el, el kell képzelnünk a különböző lehetőségeket, hogy hogyan játszódhatott le a bűntett és azután meg-gondolunk minden lehetőséget, hogy a talált következmények megfelelnek-e annak, hogy a bűncselekmény lefolyását elképzeltük. (Weingart.)

II. Hogyan kell szemlélni.

Mindenekelőtt arról kell gondoskodni, hogy sem a szemle előtt, sem a szemle alatt a helyszínen semmi-féle változás ne történjen. Mielőtt tehát akármit meg-fogunk, előbb azt pontosan meg kell állapítani, hogy az illető tárgy hogyan fekszik, mi látható rajta és ezt fel kell jegyeznünk, mielőtt tovább mennénk. A csendőrség természetesen nem vehet fel a helyszíni szemlé-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legjobban képe. Külön költségtetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagybő és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

ről jegyzőkönyvet, de feltétlenül szükséges, hogy a helyszíni szemlén tapasztaltakat már ott a helyszíni szemle alatt lépésről-lépésre feljegyezze. A pontatlanság és egyetlen szerencsétlen hiba helyrehozhatlan kárt okozhat.

Egy gyújtogatás alkalmával lábnyomot találtak, a melyről kétségtelenül megállapítást nyert, hogy az a terhelttől ered. Utóbb derült ki, hogy a csendőr a tett színhelyére vezette a nyomozás alkalmával a terheltet és a lábnyom akkor állt elő. (Gross.)

Egy másik esetben a helyszíni szemléhez hívott orvos belépett az ott talált vértócsába és a lakásban össze-vissza járva, vérnyomokat idézett elő, a mi természetesen nagy zavart okozott. (Gross.)

Az átvizsgált helyiségeket le kell zárni; a lábnyomokat edénnyel vagy egy megfordított nyílt ládával le kell takarni.

A szemle megejtése után a helyszínt szigorú őrizet alá kell venni. különösen ha a tettes még nincs fogva, mert az gyakran valami különös erőteljű vonzva tettének színhelyére vissza szokott térni. (Folyt. köv.)

Fegyvertartási szabályrendeletek.

Irta: K. Nagy Sándor. kir. táblabíró.

(Vége.)

Szolnok vármegye 1907. évi június 28-ikán alkotott szabályrendelete szerint:

Bárminemű lőfegyver, puska, pisztoly, forgópisztoly tartásához engedély szükséges, mely engedélyt a főszolgabíró, rendezett tanácsú városokban a rendőrkapitány adja meg. Ezen rendelkezés a 6 mm. és annál kisebb kaliberű Flaubert és légpuskák, valamint ilyen pisztolyokra nem terjed ki.

Az engedély kiadásával a főszolgabírák és rendőrkapitányok lelkiismeretes vizsgálat tárgyává tartoznak tenni a fegyvertartás szükségét és csak ha ez tényleg fennforog, adhatják meg a kért engedélyt.

A kiadott engedélyről az illetékes községi előjáróság és *csendőrőrsparancsnokság* értesítendő.

Fegyvertartási engedélyt egyáltalában nem nyerhetnek, a kik: a) még nem nagykorúak; b) hatóság vagy magánosok elleni erőszak, az emberi élet és testi épség ellen szándékosan elkövetett büntettek és vétségek, rablás, zsarolás, lopás, kétizben elkövetett orvvadászat miatt jogerősen elítéltek; végül azok, a kik orvvadászaton tetten kapatván, a tettenérot veszélyesen fenyegetik, ellene fegyvert fognak, vagy erőszakot használnak.

A fegyvertartási engedélyvel nem bíró egyének birtokában levő lőfegyverek elkobzandók.

Lőport vagy más lőfegyverhez használható anyagot, valamint kész töltényeket és töltényhüvelyeket az elárveitók csak olyan egyének adhatnak, a ki fegyver-

tartási engedélyt és vadászjegyet vagy főszolgabírói, illetve rendőrkapitányi utalványt mutat fel.

A községi előjáróságok, illetőleg rendőrkapitányok szigorúan felügyelni tartoznak arra, hogy a községben, illetőleg városban lőfegyvert, puskát, pisztolyt, forgópisztolyt senki se tartson, a ki erre engedélyvel nem bírhat. . .

Temes vármegye 1904. évi február 20-án alkotott szabályrendelete szerint:

Bárminemű lőfegyver (puska, pisztoly, forgópisztoly) tartásához engedély szükséges, mely engedélyt a főszolgabíró adja meg.

A kiadott engedélyekről a községi előjáróság és *csendőrőrsparancsnok* értesítendő:

Fegyvertartási engedélyt egyáltalában nem nyerhetnek, a kik a) a 24-dik életévüket még el nem érték, b) hatóság vagy magánosok elleni erőszak, az emberi élet és testi épség ellen szándékosan elkövetett büntettek és vétségek, rablás, zsarolás, lopás, két izben elkövetett orvvadászat miatt jogerősen elítéltek, végül azok, a kik orvvadászaton tetten kapatván, a tettenérot veszélyesen fenyegetik, ellene fegyvert fognak, vagy erőszakot használnak.

A fegyvertartási engedélyvel nem bíró egyének birtokában levő lőfegyverek elkobzandók.

Lőszernek elárusítására jogosított elárusítók csak az olyan egyének adhatnak lőszerket, a kik a fegyvertartási engedélyt és vadászjegyet vagy a főszolgabírói utalványt felmutatják.

Tolna vármegye 1885. évi augusztus 13-ikán alkotott szabályrendelete szerint:

Lőfegyvert (egy vagy kétcsövű puskát, közönséges vagy forgópisztolyt) tartani csakis az alispán által kiadott igazolvány mellett szabad.

Általában fegyvertartási igazolványt nem kaphatnak, kik rovott előéletűek, kiknek személyi és vagyoni viszonyaik nem olyanok, hogy fegyvertartási oltalomra szükségük lenne és a kik vadász-jegyet nem nyerhetnek.

A kiadott fegyverigazolványokról minden községnél nyilvántartás vezetendő.

Mindazok, kik igazolvány nélkül fegyvert tartanak, fegyverük elkobzásával és 4--100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, súlyosabb esetekben ezen felül még öt napig terjedhető elzárással büntetendők.

A kiskorúakra kiszabandó pénzbüntetésekért a szülők, illetőleg gyámok felelősek.

Vásárokon fegyver és lőszerárulás általában tiltatik. Lőfegyver vagy lőszer csak azoknak adható, kik fegyverigazolvánnyal bírnak.

Torda-Aranyos vármegye 1906. évi május 31-én alkotott szabályrendelete szerint:

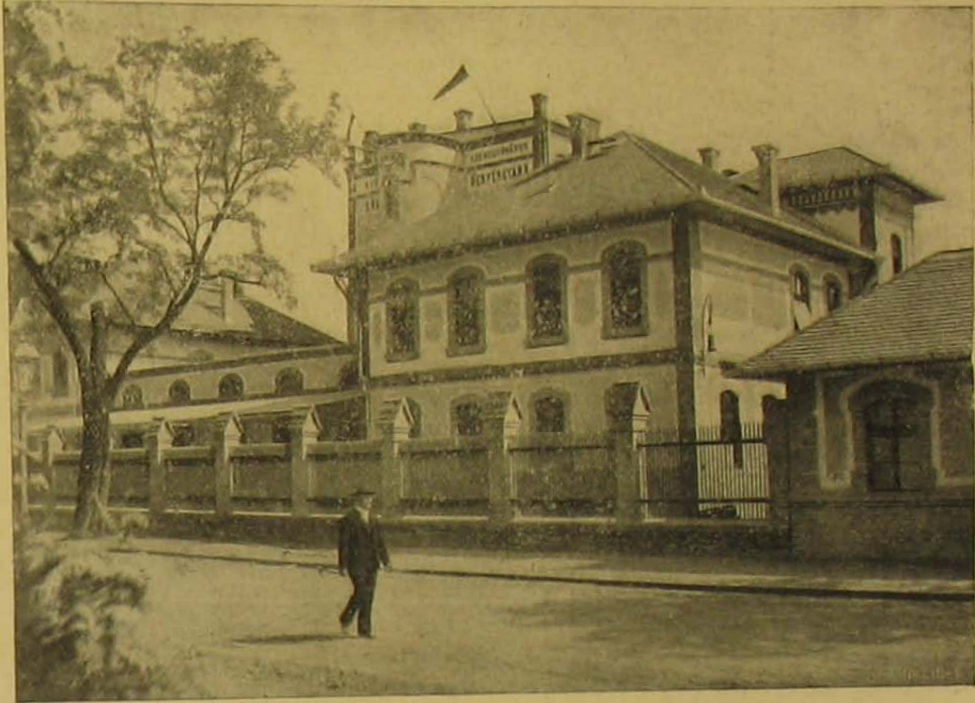
Lőfegyvert (puskát, pisztolyt, forgópisztolyt) és boz-

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszer, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrásnál Szegeden,
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

A gyár épülete.

Dagasztó-gép.

A főváros új kenyérgyára.

závaló lőszert (töltényt) fegyvertartási engedély nélkül vásárolni és tartani tilos, valamint tilos ezeket oly egyének eladni, a kinek fegyvertartási engedélye nincs.

Az engedélyt az alispán adja meg.

A kiadott fegyvertartási engedélyekről a községek nyilvántartást vezetnek.

Torontál vármegye 1904. évi október 10-ikén alkotott szabályrendelete szerint:

Bárminemű lőfegyver (puska, pisztoly, forgópisztoly stb.) tartásához hatósági engedély szükséges.

Az engedélyt a főszolgabíró (rendőrkapitány) adja meg.

A kiadott fegyvertartási engedélyről a községi előjáróságok nyilvántartást tartoznak vezetni s ezen jegyzéket kívánatra a *csendőrtiszteknek*, őrzésben és nyomozásban levő *csendőröknek* meg kell mutatni.

A járási főszolgabíró (rendőrkapitány) az általa kiadott engedélyekről az illetékes községi előjáróságot és a *csendőrőrsparancsnokot* egyidejűleg értesíteni tartozik.

Fegyvertartási engedélyt nem nyerhetnek: a) kik elméleti fogvatkozás miatt lőfegyverek biztos kezelésére képtelenek; b) a kik életük 20-ik évét nem érték el, kivéve ha vadászati szempontból kívánnak fegyvert tartani és értük az atya, illetve gyám adja be a vadászjegyet elnyerése iránti bejelentést; c) a kik a hatóság vagy magánosok elleni erőszak, az emberi élet és testi épség ellen szándékosan elkövetett bűntettek és vétségek, rablás, zsarolás, lopás egy ízben elkövetett orvvadászat miatt jogerősen elítéltettek; végül azok, a kik orvvadászaton tetten kapatván, a tettenérőt veszélyesen fenyegetik, ellene fegyvert fognak, vagy erőszakot használnak.

A fegyvertartási engedélyvel nem bíró egyének birtokában levő lőfegyverek elkobzandók.

Lőfegyvert és lőszert az elárúsítással üzletszerűleg foglalkozók csak azoknak adhatnak el, a kik fegyvertartási engedélyt vagy ennek alapját képező vadászjegyet mutatnak fel.

Trencsén vármegye 1896. évi márczius 18-án alkotott szabályrendelete szerint:

Bárminemű lőfegyver (puska, pisztoly, forgópisztoly) tartásához engedély szükséges, mely engedély városban a rendőrkapitány, községekben a főszolgabíró adja meg.

A kiadott engedélyekről az illetékes községi előjáróság és *csendőrőrsparancsnokkáig* értesítendő.

Fegyvertartási engedélyt egyáltalában nem nyerhetnek, a kik: a) 18-ik életévüket még el nem érték; b) hatóság vagy magánosok elleni erőszak az emberi élet és testi épség ellen szándékosan elkövetett bűntettek és vétségek, rablás, zsarolás, lopás, két ízben elkövetett orvvadászat miatt jogerősen elítéltettek, végül azok, a

kik orvvadászaton tetten kapatván, a tetten érőt veszélyesen fenyegetik, ellene fegyvert fognak vagy erőszakot használnak.

A fegyvertartási engedélyvel nem bíró egyének birtokában levő lőfegyverek elkobzandók.

Akár új, akár régi lőfegyverek csak olyan egyéneknek adhatók el, a kik lőfegyver vételére az illetékes főszolgabírótól (rendőrkapitánytól) engedélyt nyertek.

Zólyom vármegye 1904. évi június 25-ikén alkotott szabályrendelete szerint:

Zólyom vármegye területén mindennemű lőfegyver (puska, pisztoly, forgópisztoly stb.) tartása korlátozás alá esik s ennél fogva lőfegyvert csak teljesen megbízható egyének tarthatnak s azok is csak akkor, ha erre az illetékes főszolgabírótól lőfegyvertartási igazolványt nyertek.

A lőfegyvertartási igazolványok nyilvántartásának kivonatai az érdekelt községnek a község- vagy a bíró bázán kifüggesztve levő jegyzék kiegészítetése végett, valamint a *csendőrőrsnek* esetről-esetre megküldendők.

Vas vármegye 1885. évi október 26-ikán alkotott szabályrendelete szerint:

Általános szabályul kimondatik, hogy miután az 1848. XXII. tcz. fegyvertartási joggal egyedül csak a választási képességre jogosítottakat ruházta fel, ennél fogva mindazoknak, kik ezen joggal nem bírnak, a fegyvertartatás szigorúan eltiltatik és jövőben a szolgabíró és polgármester a vadászjegyet folyamodók bejelentési ívét csak az esetben láttamozhatja, ha azok fegyvertartási jogosultságukat igazolvánnyal tanúsítják.

A közbátorsági községek utasítatnak, hogy ha arra nem jogosultnál fegyvert találnak, azt azonnal kobozzák el.

Fegyvertartási jogot igazoló jegyek «ideiglenes fegyverjogosultsági igazolvány» czim alatt fognak kiadni, tartozván minden arra jogosult egyén, ki akár vadászati, akár önvédelemre lőfegyvert, (puska, pisztolyt) tart, magát ezen igazolvánnyal ellátni.

Ha bárki a *csendőrök* által igazolványának előmutatására felszólítottatik s azzal nem bírna, mint a fegyver jogtalan tulajdonosa tekintetik s fegyverének elkobzása mellett 12 forintig terjedő pénzbüntetéssel, esetleg ennek megfelelő elzárással büntetettetik.

A *csendőrök*, erdőőrök, vadászati felügyelők kötelesek mindazokat, kiket lőfegyverrel találnak, fegyvertartási igazolványuk előmutatására felhívni; s ki a fegyvertartási igazolványt felmutatni nem tudná és a *csendőr*, erdőőr stb. előtt ismeretlen, tartozik fegyverét átadni; az elvesztett fegyver a főszolgabírónak (rendőrkapitánynak) azonnal beszolgáltatandó.

Lőfegyverek és mindennemű pisztolyok, valamint töltények csak azok részére adhatók el, kik fegyverjogosultsági igazolvánnyal bírnak.

Ha fáj a feje

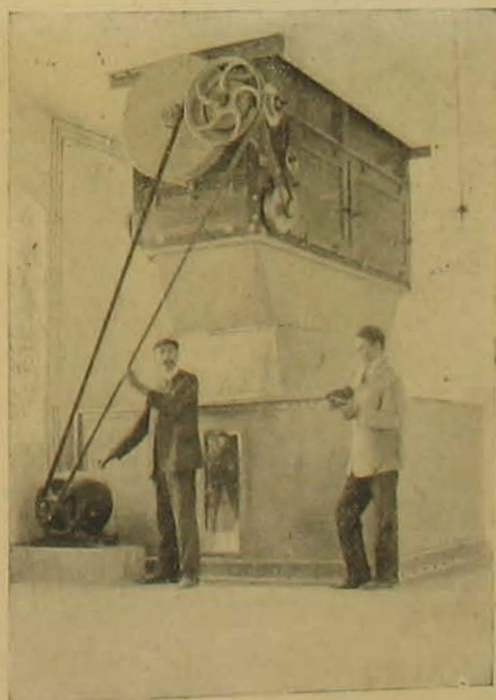
ne tétovázzék, hanem
használjon azonnal

Beretvás-pastillát

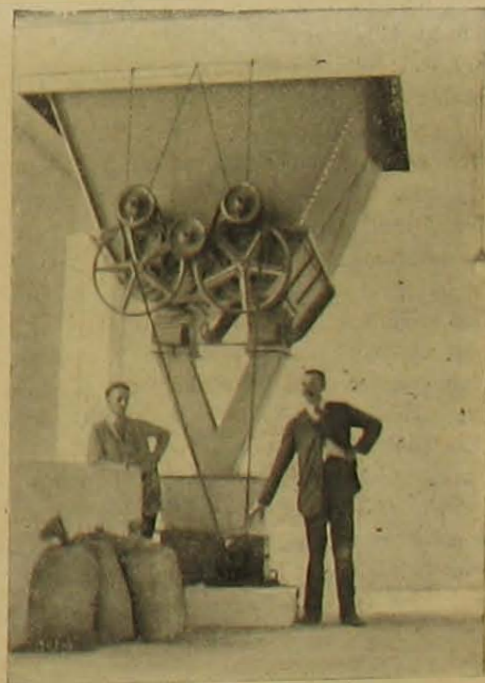
mely 10 perc alatt a legmakaesabb migrainst és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Burgonya-főző.

Szitáló.

Lisztzóró.

A főváros új kenyérgyára.

A felsoroltakon kívül Győr, Kassa, Kolozsvár és Temesvár szab. kir. városoknak vannak még fegyvertartási szabályaik, de mert ezek önálló rendőrséggel bírván a területükre a csendőrség hatásköre nem terjedvén ki: ismertetésüket mellőzöm.

*

Ime! röviden ismertetem a szabályrendeleteket.

Ezekből láthatják, hogy némelyikben világos szavakkal el van rendelve, hogy a fegyvertartási engedélyek kimutatása a csendőrpáncsnokságnak, helvesebben a csendőrpáncsnokságoknak időről-időre megküldésük, a mi csak azzal a célzattal történhetik, hogy a csendőrök az örekerületükhöz tartozó községek lakóit megismervén, mindenkor tudják, hogy jogosan tartó az egyvert?

Láthatják, hogy némely törvényhatóság világos szavakkal is utasítja a csendőröket a fegyverek ellonörzésére s a fegyverengedélyok előmutatásának követelésére.

Sajnálatos dolog, hogy minden törvényhatóság nem gondoskodott ilyen szabályrendeletekről, hogy ezek által még világosabban kezébe adja a hatalmat a csendőröknek a visszaélések meggátlására. Mert ha mindenütt olyan biztos erélyvel lehetne fellépni a löfegyverek ellenörzése dolgában, mint a felsorolt törvényhatóságokban: bizony, nagyon megapadna a löfegyverrel okozott szerencsétlenségek és a bűnesetek száma!

Még egyet kívánok megjegyezni. Habár nem mind-egyik szabályrendeletben van kitéve a Flobert-fegyver elnevezés: azért kétségtelen, hogy a „bárminemű löfegyver” elnevezés alatt ez is, mint löfegyver értendő. Igenis, a Flobert-fegyver, sőt a Flobert-pisztoly is engedély alá s ugyanazon elbánás alá esik, mint a másféle löfegyver s ennek ellenörzése egyúttal a hasznos madarak védelme.

Ha a felsorolt szabályrendeletek nem volnának meg valamely csendőrörsön, szabályszerű uton szerezzék be azokat, s ha egyik és másik szabályrendeletnek az a rendelkezése, miként a fegyvertartási engedélyek kimutatása az örsnek megküldésük, egy vagy más okból elmaradt volna: szintén szabályszerű uton sürgessék azoknak megküldését.

A rend, az emberek életének és testi épségének biztonsága s a madarak védelme az oktalanság ellen teszi feltétlenül szükségesé a löfegyverek tartásának korlátozását: de csak a csendőri buzgalom és erélyesség hozza meg e tekintetben a kívánt eredményt.

Válogassák ki a fentebbiekből a saját örsükre illetékes szabályrendeleteket s járjanak el azok értelmében buzgalommal és erélyességgel, hogy ez által is táplálják azt a bizalmat és elismerést, a melyet érez minden törvénytisztelő ember a csendőrségi intézmény iránt!

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Mentés a tengeren.

A Cunard-hajóstársaságnak, mely Fiuméből a magyar kivándorlókat Amerikába szállítja, egyik nagy hajója a „Szlavónia” a multkoriban zátonyra jutott. Utasait megmentették ugyan, de a podgyász és más rakomány elpusztult.

Ennek a magyarokat is érdeklő esetnek alkalmából a „Mentők Lapja”-ban érdekes cikket olvasunk dr. Kálmán Ernő tollából.

A Cunard-társaság három 10,000 tonnás hajót — Slavonia, Pannonia, Ultonia — és az egy 13,600 tonnás Carpathiát állította be rendes járatra a Fiume—New-York közötti útra.

A téli hónapokban még a Germánia és Caronia 20,000 tonnás, már nagyon luxuriösen berendezett hatalmas óceánjárók is utba ejtik Fiumét és szolgálnak kivándorlók szállítására.

A fentebb említett Slavonia az Atlanti-óceán közepén fekvő Azores szigetcsoport Flores szigeténél (mintegy 2000 tengeri mértföldnyiro New-Yorktól és 1000-re Gibraltártól) egy ködös hajnalon szaladt eziklazátonyra.

Úgy a fedélközi, mint a kabin utasait, mint említettük, kivétel nélkül, egytől-egyig a legnagyobb rendben, a legszebb nyugodtsággal megmentették, Flores szigetére szállásolták és a hajótörést követő 12 óra múlva a Marconi utján segítségül hívott Batavia és Princessse Iréne hajók tovább szállították Nápoly felé.

Főleg a napisajtó, de egyéb körök is mindenféle magyarázatot fűztek ehhez a hajótöréshez.

Helytelen dolog, hogy akár a Cunard érdekében, akár a Cunard ellen, vagy egyéb érdekek hatása alatt szólnak a dologhoz. Legyünk csak teljesen tárgyilagosak. Magam 97 napot töltöttem a Carpathia fedélzetén mint magyar hajóorvos, négyezer vágjunk át az óceánon, kaptunk jó időt, roz időt egyaránt, kaptunk ködöt is.

A köd a réme minden tengerésznek. A köd a kapitány „memento mori”-ja. Ha egyébként sohase, de akkor eszébe jut az a felelősség, a mivel ő is helyt áll ezrek életéért és sok milliónyi értékért.

Ennek az embernek sok joga, de még több kötelessége van.

Ködben kettőzött az órség mindenütt; a bidon tisztjei mellett sokszor egybuzamban napokig éjjelen-nappal on ott a kapitány.

Ködben nagyon gyatra a tájékozódás. Csak a propellerek fordulatainak számából ismerik a megtett utat és a kompasz által mutatott irányt.

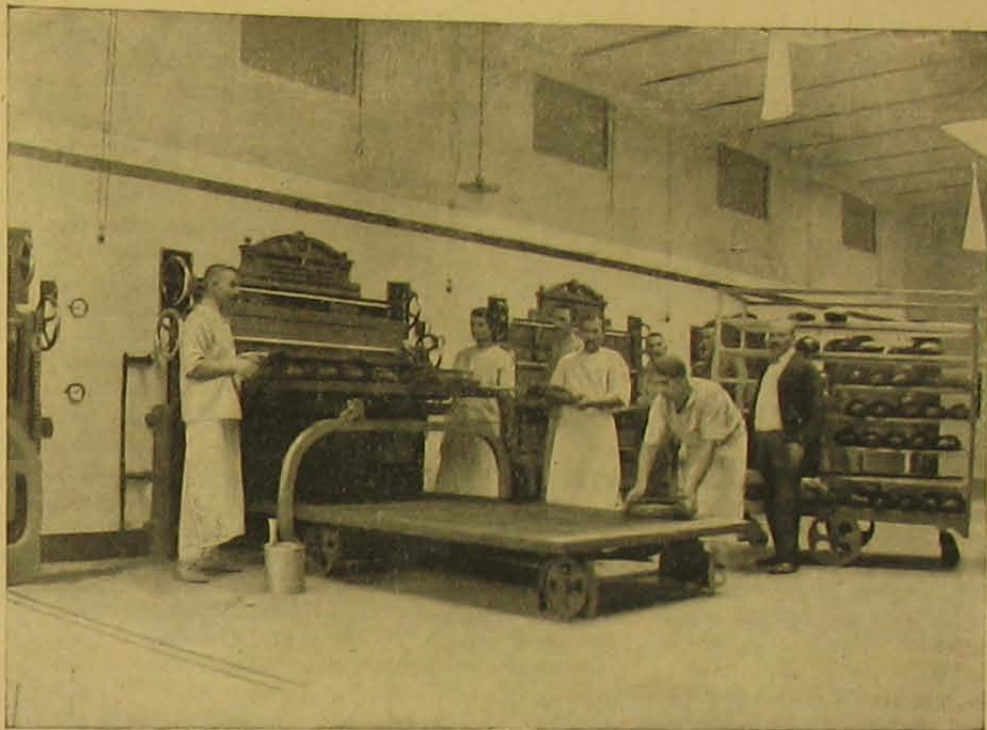
Azok a nagyon precíz, finom műszerek, a melyekkel a nap vagy egy ismertebb csillag állásából a magasabb mathesis segítségével a legpontosabban meghatározzák a hosszúsági és szélességi viszonyokat, ilyenkor hasznavehetetlenek.

A hajótülök pedig idegeket czibáló hangon bög minden perczen 10 másodpercig.

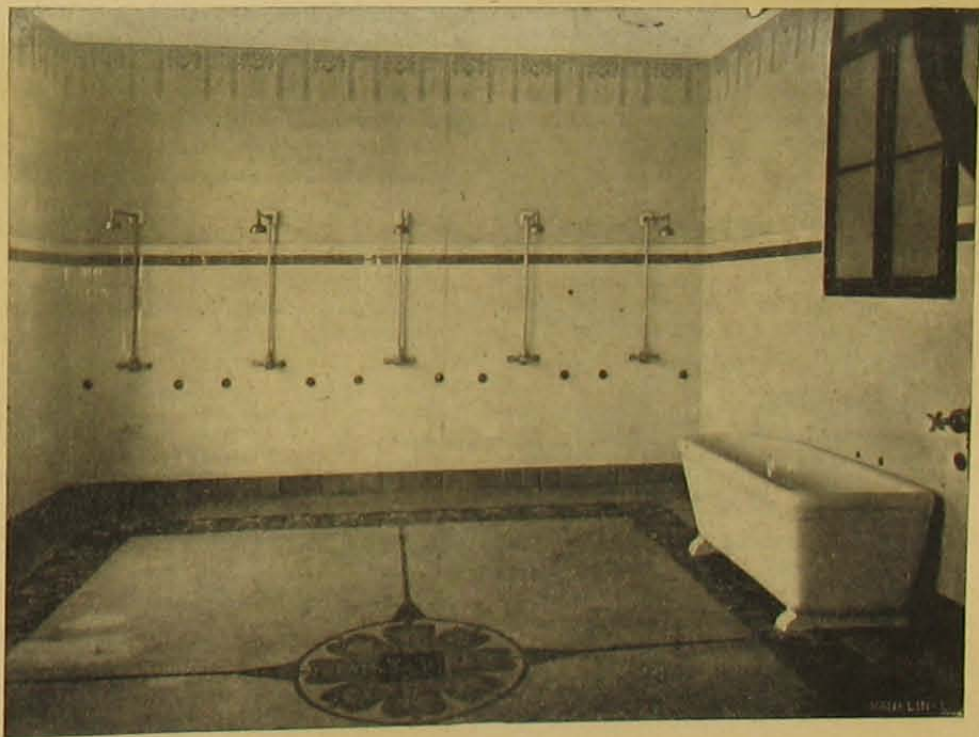
Így szaladt sziklára a Szlavónia is. Szerencsére a sérült hajófenék rajtafektűt a vízalatti sziklatömegben, a víz csak lassan szaporodhatott a hajó belsejében és így mentőcsónakokon a néhány kilométernyire levő partra szállíthattak mindenkit.

Brucker Győző Nándor és Társa
órák, ékszerész. **GYŐR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható csak 5. és 10. osztály.

Sült kenyerek kiszedése a kemenczéből.

Munkások fürdője.

A főváros új kenyérgyára.

Életben maradt néhány száz becsületes magyar bázavándorló.

Azt hiszem, hogy mi, a kik vérbeli mentők vagyunk a szárazon, érthető kíváncsisággal keressük óceánjáró gőzösön mindazt az intézkedést, berendezést, felszerelést, a melyek a tengeren túlra indult földieknek segítségére szolgálnak szerencsétlenség esetében.

Tárgyilagos akarnék maradni, ezért egy óceánjáróval, a kivándorlást szolgáló Carpathiával, annak mentőfelszerelésével foglalkozunk.

Sérülések, balesetek aránylag ritkán fordulnak elő. Pedig alkalom van rá, mert a hol fűtőházak, kazánok, 8—10,000 lóerős gépek, egyéb telepek, bűtökamrák, szivattyúk, villamos áramot produkáló hatalmas dinamók, accumulátorok, gőzdaruk, csigák, cső- és dróthálózatok vannak elhelyezve, ott csak a feltétlenül magasabb intelligenciájú angol munkás okosságának, természetesen, nyugodt eszének tulajdonítható, hogy nagyon ritkán veszik igénybe a bajóorvosot.

A gyógyszerárban, igaz, hogy angol-latinsággal vigenttázta, kéznél vannak az összes mérgezésekhez szükséges antidotumok, megvannak a legszükségesebb műszerek, a melyekkel egész becsületesen el lehet látni bármilyen nagyobb sérülést is. Eszmarcbpólyák, ollók, kések, ércsipők, tű, selyem, kötszer stb. — mindaz, a mire szükség lehet. Gondos figyelemmel tudtuk csak ezeket a holmikát jó karban tartani, mert a sós, páradús levegő még a bevazelinezett műszert is megtámadja; gyakran újjakkal cseréltük ki az oxydáltakat.

Nem ezekre a lapokra tartozik a kivándorló elhelyezése, élelmezése a közegészség üvegén át bírálva, csak két dologra legyünk tekintettel az esetleges mérgezések szempontjából: az ételneműek konzerválására és az étkezésekhez használt eszközökre.

Sokszor több hétre való élelmiszert is raktározniak be némely anyagból. Hálfélék légmentesen elzárt hordókban vannak. Ha fölbontják az ilyen hordót, el is fagyasztják. Mégis étkezésekből megmaradt étel annyi kerül a tengerbe naponta, hogy abból a kvantumból nagyon sok család piros-pozogásra hizlalhatná a gyerekeit.

Az amerikai bús nagyon szép, jó és olcsó. A minden kikötőben ismételtén beszerzett búson kívül az úgynevezett chikágói préselt húsból (pressed beef) raktároz be a Cunard annyit, hogy abból hat hétre jusszon. Ezt is egyéb élelemmel hatalmas szénsavas-csőbálózatos légkamrában tartják meg abszolút friss állapotban.

Az élelmezés fogyatékoságai szintén itteni keretünkön kívül esnek.

Az edényzet, a miben a fedélközi kivándorlónak szerviroznak (ezt a szót is szándékosan használom), felváltva egyszer porcellán, máskor vastag préselt fém edény; ez utóbbi azonban mindenkoron a lehetőségig tiszta, úgy, hogy benne valamelyes kémiai bomlás, illetve mérgező anyagok nem keletkezhetnek.

Tengerjáró hajóról van szó, tehát legfontosabb az utasoknak, személyzetnek megfelelő biztosítása vízbeesés, hajótörés vagy egyéb szerencsétlenség esetére.

A Carpathiának 18 nagy mentőcsónakja van. Ezek, kettő kivételével, mind talpazaton, a hajó legfelső fedélzetén, az u. n. „bootdecken” fekszenek, azaz függnek külön két-két combvaatagságnyi vastartókaron, a melyeket 2—3 ember könnyen ki tud fordítani a víz fölé és néhány csomó eloldása után a rajta függő csónak leengedhető a víz színére.

Minden ilyen csónakban megfelelő számú (legalább nyolcz) evező, édes ivóvíz, kétszersültnek nevezett kiszá-

ritott téasztaféle, cognac, cukor, kevés kötszer, iránytű, valamelyes fényforrás és rakéták vannak — vízmentes bádogdobozokban.

A „kétszersült” inkább többszörsültnek mutatkozik, mert egy pár jól nevelt állkapocs is csak akkor birkóztatik vele, ha előbb órákig állott a vízben. Egy hajótiszt barátom mesélte, hogy ők vitorlásan a reggeli kétszersültjét már előző este beáztatták.

Az előbb említett két mentőcsónak a hajó végéhez közelebb jobbról-balról állandóan készenlétben van a víz fölé kifordított karokra, akár csak a mentőközpont mindig készenlétben álló, befogott kocsijai. Egy esetben használták, akkor mintegy két perc alatt már a vízben evezett hat matróz egy tiszttel.

Az exponáltabb helyeken, hajó orrán, hidon, a szalonséta fedélzetén, hajó végén az ismert kerek, bevont parafagyűrűk függnek.

Minden ember kezeügyében, osztálykabinokban az utas fölött polczon, a fedélközi utas ágyában a feje, illetőleg szalmazsákja alatt, személyzetet, tisztikart se véve ki, belyezik el a kötelező mentőövet.

Körülbelül arasznyi széles, téglafarmájú parafa segmentumokból áll, erős vászonnal bevonva a nyakra és a hónalj alá a törzsre köthető öv. Az alkalmazása a leg egyszerűbb és mikénti használására vonatkozólag az összes folyosókra, helyiségekben érthető, világos ábrával ellátott magyarázat van angolul, szláv nyelveken és — magyarul is.

A vele való bánásmódot pedig mindig a megkezdett utazás első napjain egy értelmesebb matróz csoportonként bemutatja az utasoknak, mindezt kapitányi hivatalos parancsra.

A mentőcsónakokhoz a bajó egész személyzete, tisztek, orvosok, adminisztratív hivatalnokok, marconi operátor, muzeikusok, nyomdász, gépészek, matrózok, pinchérek, pékek stb., minden élő és mozgó ember be van osztva.

Ez a beosztás állandó, mindenkinek megvan a megszokott helye, számozott mentőcsónakja.

Hetenként egyszer, néha kétszer is tartottak nagygyakorlatot: az egész személyzet a fedélzetén, a hajótűlők hármass jelzésére mindenki repül a helyére, a csónakjába és ott, kezében evezővel, várja a lefuvást.

Ép úgy szalad a tiszta, a doktor, mint a tizenöt éves hajóinas.

Úgyanezzel a parancscsal egyidőben felszerelik gyakorlaton a buváröltözetet egy emberre, összekötik a víztömlőket a gépház vízcsapjaival, készenlétbe belyezik az összes kézi fecskendőket, csákányokat, egy-két perc alatt hat, karvastagságnyi sugárban zuhog a víz a fedélzetre.

Egy-egy mentőcsónakban 35—45 utast is el lehet helyezni, ha szükség van rá.

Ha különben elő is fordul valamelyes hanyagság, mulasztás, hiszen több száz főnyi a személyzet maga — ebben a dologban nincs tréfa, még a gyakorlatok is a legkomolyabban mennek.

Hogy tényleges veszélynél hogyan menne a dolog, azt szívesen — nem tudom. Ezt nem élvezhettük.

De ha az utasok részéről zavar vagy pánik nem gátolja a munkát, a megszokott beosztást, a fegyelem és az angolnak már gyermekkorában kifejldődő faji, közmondásos flegmája biztos garancia arra nézve, hogy a legnagyobb szerencsétlenségben is a lehetőségig tökéletesen működjék az egész mentési összmunka.

KÉPEINKHEZ.

A főváros új kenyérgyára.

Évek óta tartott már a panasz a fővárosi pékek ellen, hogy daczára a közelmúlt években való közepes, jó, sőt kiválóan jó gabonaterméseknek, a sütemények és kenyér árát egyre-másra emelték. Egy darabig csak sikerült elhíttetniök a fogyasztó közönséggel, hogy elébb a malmok kartellje folytán beállott lisztdrágaság, majd a munkások bérének emelkedése okozta a birtelen és indokolatlanul látászó áremelkedést, a közönség azonban végre is rájött, hogy ezek az állítások nem fedik teljesen a valóságot, mert a pékek csak emelni tudták az árakat, de mikor árcsökkenés mutatkozott a gabona és lisztáraknál, azt figyelembe se vették, sőt nemcsak megmaradtak a régi felemelt árak mellett, hanem újabbak és újabbak emelték azt teljesen indokolatlanul annyira, hogy a fővárosi szegénysorsú munkásnép már alig volt képes keresetéből csak a kenyérszükségletét fedezni.

A közvélemény végre is felzúdult a pékek ellen s a hatóság közelbélésést követelte. Ennek hatására, most három éve, a főváros közlekedési osztálya komolyan kezdett foglalkozni ama, már évekkal előbb felvetett eszmével, hogy hatósági kenyérgyár létesítésével vet gátat a túlságos visszaélésnek. A tervezetés azonban lassan haladt előre, mert a pékek, mint már előbb, ezuttal is mindent elkövettek, hogy a kenyérgyár létesítése elé akadályt gördítsenek. Ezuttal azonban hiábavaló volt minden törekvésük, mert a fővárosi tanács határozata alapján a kenyérgyár építésébe belesogtak és a X. kerület Százados-ut és Juranits-utca sarkán, folyó évi augusztus havára felépült a fővárosi kenyérgyár gyönyörű s a legmodernebb sütőipari gépberendezéssel ellátott épülete és augusztus 23-án működésbe is hozott. A kenyérgyár napi 25.000 kgr. kenyér előállítására van berendezve, de mivel ez a termelés, a nagy kereslet mellett, csak alig egy nyolczad-részét fedezi a főváros napiszükségletének, kibővíthető és bizonyára ki is bővítik úgy, hogy naponta 50—60.000 kgrmmot is előállíthat.

Hasábkora terjedne cikkünk, ha a kenyérgyár remek berendezését részletesen ismertetni akarnók, terünk azonban ezt meg nem engedvén, a jelen számunkban közölt képekben egyes géprészletek bemutatása mellett, csak annyit jegyzünk meg, hogy a kenyérsütéshez szükséges összes munkálatokat gépek végzik; — s hogy a gyár háromféle, és pedig fehér, félbarna és barna kenyéret állít elő és 10 fillérral olcsóbban árusítják kilóját a pékek hasonló elnevezésű kenyérénel. A hatósági kenyér tehát jóval olcsóbb s e mellett — a mi a fő — sokkal izletesebb és tisztább is a pékek által előállított s csak közönséges gyurmánynak tekinthető kenyérenél s így a fővárosi szegénysorsú munkásnép elég olcsó és izletes táplálékhoz jutott.

HIREK.

Osztokodó cigányok. Szép Lajos és Papp György III. csendőr ez. őrsvezetőkből állott beremendi őrsbeli járőr, szeptember 5-én, rendezés alatt szolgálatközben Baranyamegye Oldi községben, a déli órákban előírt nagypibenő megkezdése alkalmával, Margit József kisbírótól tudomásul vette, hogy a község határában fekvő erdő szélén kóborozó cigányok tanyáznak. Járőr az értesítés vétele után, megkezdett nagypibenőjét félbessakítva, a cigányok felkutatására indult s az erdő óvatos leportyázása után,

annak a déli sarkán elterülő tisztáson két legelésző lóra és egy kocsira, majd a tisztástól mintegy 50—60 lépésnyire egy pár bokorral fedett helyen, egy-egy batyu mellett ülő és azoknak tartalmán osztokodó négy cigányra bukkant. Járőr a cigányok megfigyelése után, a bokrok által fedett helyről a tisztásra lépve, a cigányok felé haladt, ezt a cigányok észrevéve, felugráltak és a mellettük beverő botokat felkapva, támadó szándékkal a járőr felé indultak, majd pedig a midőn a járőr segyverét lökézbelyzetbe véve, őket a törvény nevében megállásra hivta fel, birtelen visszafordultak, botjaikat eldobták s mindegyikük egy-egy batyut ragadva, az erdő mellett árkon átugrálva, gyors iramban az erdőtől mintegy 200 lépésnyire levő kukoriczsa felé menekültek. Járőr utánuk futva, a megállást célzó ismételt eredménytelen felhívás után ellenük egy-egy lövést intézett, a mely lövések után az egyik cigány batyuját eldobva, jobb karjához kapott és úgy menekült tovább. Erre a járőr mindkét tagja egy-egy lövést tett, mely lövések közül a Szép őrsvezető az egyik cigányt leterítette s míg Szép őrsvezető az általa meglőtt cigány őrizetére visszamaradt, addig Papp ez. őrsvezető a menekülő bárom cigányt tovább üldözve, azokra még két lövést tett, a mely lövések egyike eredménytelen volt, másika azonban az egyik cigány fejét érthette, mert az a lövés pillanatában batyuját szintén eldobva, fejéhez kapott és úgy menekült két társával együtt a már elért kukoriczsaiba. Papp ez. őrsvezető ekkor a további üldözéssel felhagyva, a cigányok által eldobált batyukat összeszedte és járőrtársához visszatért s azzal együtt a tomporon lőtt Kolompár Józsi veszélyes kóborcigány sebét bekötözte. Ezek után járőr a kocsit és a batyukat átkutatta s azokban 44 drb. vállkendőt, 77 drb. fejkendőt, vásznakat, zsákokat, lisztet, süvegczukrot, szappant, mazsolaszőlőt, kopasztott baromfit és trafikdohányt talált, a mely tárgyak kétségen kívül valamely, esetleg több bolti betörésből származnak. A kutatás után járőr az időközben odarendelt előfogaton a sebesült cigányt a lopott tárgyakkal együtt Beremend községbázához szállíttatta, hol a sérült cigány, az ott nyert orvosi segély daczára, éjjeli egy óraker belső elvérzés következtében meghalt. Az elmenekült bárom cigány és a lopott tárgyak tulajdonosai után a nyomozás folyamatban van.

Ellenszegülések. Kovács József inkei őrsbeli próba-csendőr szeptember 3-án éjjel 12 óraker, a somogy-megyei Pát községben Nétmet József ellenszegülő ellen, annak könnyű sérülésével végződő szurony-segyvert használt. — Tausz Joáchim csikmenasági őrsbeli csendőr, szeptember 5-én éjjel 1/11 óraker Csikmenaságon Dániel Sándor ellenszegülő ellen, annak súlyos sérülésével végződő szurony-segyvert használt. — Malinovics József dunaszerdabelyi őrsbeli csendőr, szeptember 5-én este 1/8 óraker Dunaszerdahelyen Bartal Lajos ellenszegülő ellen, könnyű sérüléssel végződő szurony-segyvert használt. — Mihály István csendőr, szeptember 6-án este 1/10 óraker a nyitrai megyei Verbózon, Maczkovics János ellenszegülő cigány ellen, könnyű sérüléssel végződő szurony-segyvert használt. — Horváth István III. dunszoki őrsbeli csendőr, szeptember 6-án a pest-pilis-solt-kiskunmegyei Fajsz községben, szolgálatközben Kiss József ellenszegülő ellen, ki a csendőr jelszavainórját is laszakította, könnyű sérülést eredményező kardsegyvert használt. — Végül Varga János nyiregyházi őrsbeli ez. őrsvezető, szeptember 6-án délután bárom óraker a nyiregyházi vasuti állomásnál, Mokanszki Pál ellenszegülő királytelki lakos ellen, könnyű sérülést okozó kard- és szurony-segyvert használt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A kutyabetegség. Herczegovinának és a dalmát partvidékeknek az a sajátsága, hogy a vidék természeti szépségeit felkereső idegenek számára az ottartózkodás az első napokban nagyon kellemetlen, a minék az oka az, hogy — leginkább a klíma következtében — az egyes vidékeken speciális betegségek uralkodnak, a miken az idegének feltétlenül át kell esnie. A betegség első jele a nagyfokú láz, a melyet nemsokára izom és főfájás követ, a mivel a test teljes bágyadtsága jár együtt. A gyengébb embert különösen megviseli a baj, az arcz megdagad és kivörösödik, a szemgolyón vörös csíkok jelentkeznek, étvágytalanság és álmatlanság következik be. Elviselhetővé teszi ezt a betegséget az a körülmény, hogy erejéből hamarosan veszít és gyorsan el is múlik. A nép kutyabetegségnek nevezi ezt a bajt, még pedig azért, mert az ember kutyául érzi magát. Az úgynevezett «kutyabetegség» okául eddigelé általában, a köznép pedig még most is a klímaváltozást és az életmódbeli különbséget okolja, mint azt bárom katonaoorvos kiderítette, a betegségnek egy-két milliméter nagyságú légy, a «Plebotomus pappatasii» az okozója és róluk a betegség a pappatasialáz elnevezést kapta. A legyek csak éjjel veszedelmesek, mert a sötét tartózkodási helyeket szeretvén, nappal sötét résekbe és szőnyegekre alá rejtőznek, éjjel pedig előbujnak, veszedelmére az alvó embereknek. Csipésük okozza a betegséget és az ajtók és ablakok gondos zárásával lehet ellenük legsikeresebben védekezni.

Papirosevők. Hogy egyes gonosztevők végső szükségben, a bizonyítékok eltüntetésére végett egész okiratokat és leveleket nyelnek le, az nem ritkaság. Megesik az ilyesmi becsületes emberekkel is. Így — írja egy angol folyóirat — Biron svéd tábornoknak az a követésére nem épen méltó szokása volt, hogy szeretett apró pergament darabokat rágicsálni. Ezért a szokásáért egyszer keservesen meglakolt, mert tévedésből egy fontos aktát kebelezett ekként be, miért is utóbb száműzetésbe kellett mennie. Oldenbúrger tizenhetedik századbéli író is evett papirost, de nem a maga jószántából, hanem kényszerűségből. Az egyik munkájában kíméletlenül lebirált néhány német fejedelmet és e miatt büntetésből arra ítélték, hogy művének inkriminált fejezeteit egye meg. Hasonlóan járt Grimoarban Vilmos benzés szerzetes, a kit rendfőnöke levéllel Visconti Barnabó herceghez küldött. A herceget a levél tartalma nagyon feldühösítette és haragjában megparancsolta a szerzetesnek, hogy a levelet nyelje le. A furcsa eledel nem ártott meg a szerzetesnek. Később ő került a pápai székbe V. Urbán néven és sok érdemet szerzett a tudományok meg a művészetek ápolása körül.

Patkányok a színházban. Az egyik kis párisi színházban nagy rémületet okozott néhány patkányraj megjelenése. A táncz- és éjjeli mulatóbelyiségeiről ismert Place Clichy közelében egy évtized óta egy lóvágóhid volt, a mely nemrég csödbe jutott a így lerombolták. A szomszéd házak lakói már régóta panaszkodtak, hogy rettenetesen elszaporodtak a patkányok, a melyeket a lóhús szaga csalogatott arra a vidékre és a csatornákon vándoroltak át a lóvágóhidig, a hol a szomszédos házak pinczéiben ütöttek tanyát. A rendőrség tehát elhatározta, hogy kifüstöli ezeket a kellemetlen állatokat, a melyek különösen az aszonymérség előtt bírnak csekély rokonszenvel, de a kívánt eredményt nem érték el,

mert a patkányok bizony nem döglöttek meg, hanem egyszerűen tovább állottak egybázsal. Úgy látszik, hogy különösen a Boulevard Clichy épült kis színház nyerte meg a tetszésüket, mert ott óriási seregekben vertek tanyát. Sőt egy előadás alkalmával, a mely csaknem telt ház előtt folyt le, még a színpadon is megjelentek, a hol nem várt hatást kellettek. Egy szentimentális lovagtörténetet játszottak, a mely még mindig nagy vonzerővel bír Páris külvárosaiban és az egyik főszereplő épen a sülyesztőre állott, hogy eltűnjön a mélységbe. Már csaknem elcsülyedt, a mikor borzalmas ordításban tört ki és görosös igyekezetet fejtett ki, hogy előbujjon a sötétségből és kimászson a színpadra. Szokatlan igyekezete eleinte nagy derűtséget keltett a nézők körében, ez azonban csakhamar elbalt, a mikor azt a nagy zajt hallották, a melyet a felriasztott patkányok okoztak, a melyek seregestül hagyták el a sötét oduikat és a sülyesztő nyílásán át a színpadra zúdultak. A szokatlan világozságtól és a fénytől megvakítva, néhány pillanatig pislogva állottak, aztán a nagy néptömegtől megriadva, futni kezdtek minden irányban. Ez volt a jel az általános kavarodásra. Az asszonyok sikoltozva ugrottak fel helyükről, a gyermekek sírni kezdtek, a férfiak pedig — kifutottak. A patkányraj egy része a kulisszák mögé menekült, más része a zenekarba ugrált és mindenféle sikitás és jalkiáltások hangzottak. Szerencsére a színház olyan kicsiny és oly sok kijárata van, hogy a tömeg hamarosan künn volt az utcán és néhány apróbb sérüléstől eltekintve, komolyabb baj nem történt. Egyelőre azonban ebből a váratlan vendégszereplésből nem háramlott semmiféle kár a színházra, mert a gyorsan eltávozott látogatók között egyiknek sem jutott eszébe, hogy visszamenjen a jegy áráért, a mi különben hiábavaló fáradság lett volna, mert a pénztáros sem tartozik a bősök közé és ő volt a legelső, a ki futva bagyta el kis fülkáját.

A konstantinápolyi kutyák. A kutya még ma is egyik nevezetessége a török fővárosnak, a melynek kiváltképen a galatai hidon túl eső részében érzik magukat otthonosan. Számukat még ma is mintegy negyvenezerre becsülik és csaknem valamennyinek rőt, vagy rozadabarna színű a bundája. A gyalogjáró királyai ezek a kutyák, a kocsinton ugyais a kocsik elöl nem igen szeretnek kitérni, azért bát a gyalogjárót tartják megszállva, a hol az emberek inkább kikerülik, semhogy pibenésükben megzavarják őket. A hulladékokból élnek, a mit a törökök nagy mennyiségben dobálnak, szórnak ki az utcákra s ezzel a közegészségügynek megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek. Ezek a kutyák — ha lehet mondani — kommunista elvek szerint élnek. Minden kommunista-szövetkezetnek megvan a maga külön városrésze, e városrészeknek a pontos határai. A kutyák sohasem lépnek át a másik szövetkezet határára, hanem beérik a maguk országával, mert a batárséért az ellenfél szigorú büntetéssel sújtja: a hivatlan vendéget a derék kutyabazafiak szétmarczangolják. Egyébként, ha békében hagyják őket, a világ legszelidebb lényei ezek a kutyák. Mindenkit, a ki csak egy darab kenyeret nyújt nekik, jóbarátnak tekintenek, s ha más-kor találkoznak vele, bálásan simulnak bozzá és megnyalják a kezét. Éjjel a legjobb házőrző a török kutya. Egy angol társaság egy ízben fölajánlotta a törökök kormányának, hogy adjon nekik engedélyt a kutyák összefogdosására és ezzel szemben félmilliónyi kárpótlást ígért a nyerendő kutya-kölyökért. Az angol ajánlatot azonban visszautasították.

Az iszákosság Angliában. 1231 üveg whisky az évi szükséglete minden jórú átlagos angolnak. Ezt a számot egy angol statisztikus állapította meg abból az alkalomból, hogy állami bizottságot szándékoznak szervezni Angliában annak ellenőrzésére, hogy csak valódi whisky kerüljön forgalomba és ne hogy kelet-porosországi burgonyaléből készült mesterséges italt adjanak Albion fiainak valódi whisky gyanánt. A legutolsó hivatalos adatok szerint Nagy-Britanniában és Írországban egy év alatt 32.486,958 gallon (egy gallon 83 liter) whiskyt fogyasztottak el, míg a lakosság száma a legutóbbi népszámlálás adatai szerint 43.661,092 lélek. A gyermekek és asszonyok, bár az utóbbiak közül nem egy van, aki nem veti meg a jóféle whiskyt, úgyezintén az absztinensek leszámításával fenmarad az illető statisztikus számítása szerint 3.165,153 férfi, akik az előbb említett eszemennyiséget elfogyasztották. A statisztikus egy gallonra 120 üveget számít és így jött ki egy angolra évenként 1231 üveg whisky.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködéseknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Kalfusz pénzügyőr Ujzichyfalva. Ha a csendőrséghez közvetlenül, vagyis azon nappal lép át, a melyen a pénzügyőrségi szolgálattól felmentetik, akkor eddigi szolgálati ideje az 1885: XI. tcz. értelmében esetleges nyugdíjazásánál be fog számíttatni. Törvényjavaslatról nincs szó. Levelezőlapot lapunk javára felhasználtuk.

J. M. Annak oka abban rejlik, hogy egyik kerületnél nagyobb a fogyaték, mint a másiknál. 2. Nem eredményozne semmit, a mellett még mogrovásnak is kitheti magát, mert kérelme — mint azt különben Ön is nagyon helyesen mondja — katonátlan volna. Csak türelem, mindennok eljön a maga ideje.

Csikvármegye E. J. Illetékes helyről nyert információ szerint kérelme már kedvező elintézését nyert.

N. J. Pontos időadatok hiányában a napot nem mondhatjuk meg. Azon nappal illetékes, a molyen tizenkettedik tényleges szolgálati évet betöltötte. Ezen nappal van igazolványra is igénye. Próbaszolgálatra már 11 övi és hat havi tényleges szolgálati idő után mohet. Kérvényéhez csak az iskolai bizonyítvány csatolandó, a többi okmányt már a szárnyparancsnokság hivatalból csatolja.

26. Attól függ, vajjon a menetlevél oda és visszautazásra lett kiállítva? Igouló esetben az utazás csak a bevonulás napjával nyert befojezést, ellenesetben azonban az oda- és visszautazásra külön-külön állítandó ki a menetlevél s az utazásiköltségek két részletben számolandók ol. Mindkét eljárás helyes és szabályszerű.

J. csendőr Ürmény. 1. Véleményünk szerint az örs iroda-átalányából szorzenid be. 2. Az az igényjogosultna van bizva, milyen lakást bérel magúnak. Ha marad valami a lakérváltásból, azt a kincstárnak visszatéríteni nem kell.

Jövedéki kihágás. Helyesen fogja fel az ügyet.

HIVATALOS RÉSZ.

Örsfelállítás.

A m. kir. III. számú csendőrkerület egrí szárnyának területén, Egercsehi köszénbányatelepen, 1909. évi szeptember hó 3-án egy öt főből álló gyalogörs állítattott fel.

Örsáthelyezés.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület beregszászi szárnyának gergelyi örese, 1909 szeptember 1-én Vásárosnaményba helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ö császári és apostoli királyi Felsege folyó évi augusztus 23-án Bad Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben *megenjedni* méltóztatott, hogy:

besenyei László Albert ezredes, a m. kir. VII. sz. csendőrkerület parancsnoka a *bolgár katonai érdemrend középkeresztjét* elfogadhassa és viselhesse.

Áthelyeztetett:

1909 szeptember 1-ével:

Földvárszky Pál, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, beregszászi szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Ungvárra a 2. szakaszhoz.

Várakozási illetékekkel szabadságoltatik:

Geyer János, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli százados, a megejtett felülvizsgálat alapján mint „jelenleg szolgálatképtelen”, 1909 szept. 1-étől számítandó egy évre.

Választott lakhely: Dévény.

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. bonvédelmi miniszter ur által:

a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Patakfalvi Mihály járásörmester, 23 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat teljesítésében tanusított állandó szorgalmáért, eredményes tevékenységeért és példás magatartásáért.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Nagy Lajos ozimzetes örmester 1909 augusztus hó 24-én;

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Tóth János I. csendőr cz. őrsvezető, 1909 szeptember 15-én és Kárpáti József cz. őrsvezető 1909 szeptember 14-én.

Előléptetett:

1909 szeptember 1-ével:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

Vas József csendőr, *csendőr címzetes őrsvezetővé.*

Névváltoztatás.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Muntyán György cz. őrsvezető vezetéknevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909. évi július hó 26-án 97,892/VI-a. számú engedélye alapján „Györfi”-re változtatta.

Tolvaj István próbacsendőr vezetéknevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 július 26-án 97,891/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Tolnai”-ra változtatta.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Szimajster János csendőr vezetéknevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 július 22-én 88,576/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Szapári”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Tóth Antal II. cz. őrm., Lázár Máriaival, 1909 aug. 15-én, Hódmezővásárhelyen.

Baráth István cz. őrm., Maczák Judittal, 1909 aug. 9-én, Békéscsabán.

Jenei József cz. őrsv., Joszt Margittal, 1909 aug. 3-án, Nagytarakon.

Kopacz Áron cz. őrsv., Tüssing Karolinnal 1909 aug. 9-én, Szákulon.

Lázár Sándor cz. őrsv., Kecskeméti Juliannával, 1909 aug. 21-én, Czepléden.

Zsarkó Imre csendőr, Popeszku Máriaival, 1909 aug. 8-án, Ruszkaabányán.

Varzsák János cz. őrm., Greiner Margittal, 1909 aug. 30-án, Pancsován.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Bükfa József őrsv., Soós Rozáliával, 1909 aug. 18-án, Rumban.

Imre József cz. őrm., Tóth Máriaival, 1909 aug. 19-én Siklóson.

Gelencsér Ferencz cz. őrsv., Szakács Juliannával, 1909 aug. 3-án, Bölcskén.

PÁLYÁZATOK.

Egy főfegyőri állás a váci kir. orsz. fegyintézetnél. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 240 korona. Naponként 84 dekagramm kenyér. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a váci kir. orsz. fegyintézet igazgatóságához 1909. szept. hó 26-ig.

Egy irnoki állás a nagyajtai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, 6 havi próbaszolgálat igazolása. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kúzdívásárhelyi kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi október hó 1-ig nyújtandók be.

Egy hivatalozgalmi állás a zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 320 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a zombori pénzügyigazgatósághoz 1909 szept. 26-ig.

Egy utbiztos állás Sáros vármegyénél (bártfai kerület). Kezdeti fizetés 1100 korona. Lakpénz 250 korona, irodai és utazási mellékilletmények. Magyar nyelv szóban és írásban, tót nyelv ismerete. Kérvények Sáros vármegye alispánjához, 1909. évi szeptember hó 25-ig.

Egy járási járulnoki állás az ivaneczi kir. járásbírósnál. Fizetés 1400 korona. Megfelelő lakpénz vagy természetbeni lakás. Horvát nyelv szóban és írásban. Kérvények Vasvármegye főispánjához 1909. évi szept. hó 30-ig.

Egy irnoki állás a kassai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kassai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi szeptember hó 22-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a gyergyószentmiklósi kir. járásbírósnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 200 korona. Ruhailletmény 100 korona, esetleg természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a csikszeredai kir. törvényszék elnökéhez 1909. szept. 24-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Szives tudomásul, hogy Honv. miniszter ur önagyméltósága által legújabbán kiadott körrendelet szerinti Közgazdálkodási pótlékban jelzett összes nyomtatványok és könyvek, teljesen a hivatalos minták és utasítás értelmében készítve, füzetekben valamint külön ívekben is, raktárunkon már készen kaphatók. Kérjük b. rendeléseiket.